

॥ गुरुरत्नत्रयस्तोत्रम् ॥

॥ कुरुरत्नत्रयस्तोत्रम् ॥

บทสรรเสริญครูและพระรัตนตรัย

ॐ नमो रत्नत्रयाय ।

โอม นโม รัตนตรียาย

โอม อันว่าความนอบน้อมจงมีแต่พระรัตนตรัย

तृष्णाजिह्वमसद्विकल्पशिरसं प्रद्वेषचञ्चत्फलं
कामक्रोधवितर्कदर्शनमथो रागप्रचण्डेक्षणम् ।
मोहास्यं स्वशरीरकोटिशतचिन्तातिगं दारुणं
प्रज्ञामन्त्रबलेन यः शमितवान् बुद्धाय तस्मै नमः ॥ १ ॥

ตฤณณาจิหฺวมสทฺวิคल्पชิรสํ ปฺรทฺเวษจณฺจตฺफलํ
กามโกฺรธวิตฺรฺกทฺรศฺนมโธ รากปฺรจณฺฑเอฺกษณมฺ ๑
โมหาสยํ สฺวศรีรโกฏฺฐิตจินฺตาทิคํ ทารุณํ
ปฺรจฺญามนฺตรพฺเลน ยะ สฺमितวานฺ พุทฺธาย ตสฺไม นมะ ๗ ๑ ๗

พระองค์ใด ทรงยังให้ผู้มีคำพูดอันประกอบด้วยตัณหา ผู้มีศรัทธาเพื่อกำหนดในสิ่งผิด ผู้มีผล
อันหวั่นไหวไปตามความเกลียดชัง ผู้มีการคิดคำนึงซึ่งการตรึกในกามะและโกรธะ ผู้มีดวงตาอันก่อปรด้วยราคะ
อันรุนแรง ผู้มีปากอันประกอบด้วยโมหะ ผู้มีจิตยิ่งกว่าร้อยโกฏิดวงในร่างกายของตน ผู้โหดร้ายน่ากลัว ให้สงบ
ระงับลงแล้วด้วยพลังแห่งมนตร์คือปัญญา อันว่าความนอบน้อมจงมีแด่พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น

बुद्धं प्रबुद्धं वर्धर्मराजं
गुणाकरं सत्त्वमुनीन्द्रराजं
शान्तं विशुद्धं समकीर्तिदं तं ।
श्रीमन्महाबोधिमहं नमामि ॥ २ ॥

พุทฺธํ ปฺรพุทฺธํ วรธรมฺราชํ
คุณฺนาकरํ สत्ตฺวมุณินฺดฺรราชํ
ศานตํ วิสุทฺธํ สมกีรฺติทํ ตํ ๑
ศรีมฺนมหาโพธิมหํ นมามิ ๗ ๒ ๗

ข้าพเจ้าย่อมนอบน้อมซึ่งพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ผู้ตรัสรู้ทั่วแล้ว ผู้เป็นราชาแห่งธรรมอันประเสริฐ
ผู้สงบระงับแล้ว ผู้สะอาดบริสุทธิ์ ผู้ประทานซึ่งสิ่งอันไม่มีมลทิน ผู้กระทำซึ่งคุณ ผู้เป็นราชาผู้ยิ่งใหญ่แห่งมุนี
และสัตว์ทั้งหลาย ผู้มีการตรัสรู้อันยิ่งใหญ่ซึ่งก่อปรด้วยสิริ

इति बुद्धरत्नस्तोत्रम् ।
इति पुण्डरीकस्तोत्रम् ॥
ดังนี้คือการสรรเสริญซึ่งดวงแก้วคือพระพุทธ

यो जात्यादिकदुःखतप्तमहसां चक्षुः सतां प्राणिनां
यस्त्रैधातुकपञ्जरादहरहः सत्त्वान् समाकर्षति ।
अत्राणं च जगत्समुद्धरति यः संक्लेशदुःखार्णवात्
संबुद्धांश्च पुनश्च्युताच्च महते धर्माय तस्मै नमः ॥ ३ ॥

โย ชาตยาทิกทุชตปตมหล้า จกษุสะ สด้า ปราณิน้า
ยสัไตรธาตูกปญจราทหระหะ สดตตวาน สมารกษติ ฯ
อตรานั จ ชคตสมุทธรติ ยะ สัเกลศทุชชาธณวาท
สัฟุทธ้าจจ ปุนศจยุดาจจ มหเต ธรมาย ตสัไม นมะ ฯ ๓ ฯ

ณ ที่นี้ พระธรรมใด เป็นดวงตาของปราณชาติทั้งหลายที่มีชีวิตอยู่ผู้มีความรื่นเริงอันถูกแผดเผาด้วยความทุกข์จากการเกิดเป็นต้น มุ่งสู่สัตว์ทั้งหลายในทุก ๆ วัน เพราะข้าย (คือกิเลสที่ติดรังไว้) ในโลกทั้งสาม ยกโลกซึ่งไม่ถูกปกป้อง ขึ้นจากท้องทะเลแห่งกิเลสและความทุกข์ เป็นสิ่งที่เคลื่อนมาสู่ผู้ตรัสรู้ถึงพร้อมแล้ว อันว่าความนอบน้อมจงมีแด่พระธรรมอันยิ่งใหญ่

या सर्वज्ञतया नयत्युपशमं शान्तैषिणः श्रावकान्
या मार्गज्ञतया जगद्धितकृता लोकार्थसम्पादिका ।
सर्वाकारमिदं वदन्ति मुनयो विश्वस्य या संगता
तस्यै श्रावकबोधिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य मात्रे नमः ॥ ४ ॥

ยา สรวชยตยา นยตยูปสมั ศานไตชิณะ สรวากาน
ยา มารุกชยตยา ชคทฐิตกฤตา โลการุธสมปาทิกา ฯ
สรวาการมัท วทนติ มุนโย วิศวสย ยา สัคตา
ตสัโย สรวากโพธิสตุตวคณินอ พุทธสย มาเตร นมะ ฯ ๔ ฯ

พระธรรมใด นำสาวกทั้งหลายผู้แสวงหาความสงบ ไปสู่ความระงับด้วยสัพพัญญุตฯ สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของสัตว์โลกด้วยญาณะและมรรค เป็นทางสำเร็จประโยชน์แก่โลก อันว่าพระมุนีทั้งหลาย ย่อมน้อมไหว้ซึ่งการปรากฏทั้งปวงนี้ พระธรรมนั้นย่อมเป็นที่เข้าไปของทั่วทั้งสากล อันว่าความนอบน้อมจงมีแด่พระธรรมนั้นอันเป็นมารดาแห่งพระพุทธเจ้า คณะพระสาวกและพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย

इति धर्मरत्नस्तोत्रम् ।
อิติธมรตนสโตตรมฯ
ดังนี้คือการสรรเสริญซึ่งดวงแก้วคือพระธรรม

चत्वारः प्रत्युत्पन्नगा भवसुखे सुस्वादविद्वेषिण-

श्चत्वारश्च फले स्थिताः शमरताः शान्ता महायोगिनः ।

इत्यष्टौ वरपुंगला भगवता यस्मिन् गणे व्याकृताः

प्रज्ञाशीलसमाधितप्तवपुषा संघाय तस्मै नमः ॥ ५ ॥

จตุวาระ ประตยตฺปนฺนกา ภวสุখে สุสฺवादวิทฺเวષิณ-

ศฺจตฺวารศฺจ ฟเล สถิตาಃ ศฺมรตาಃ ศฺานตา มหาโยคิณะ ฯ

อิตฺยษฺฏา วรปฺุงลา ภกฺวตา ยสฺมินฺ คณเ วฺยาภฺฤตาಃ

ปรฺชฺญาสิลสฺมาธิตปฺตวปฺุษา สํภาย ตสฺไม นมะ ฯ ๕ ฯ

บุคคลทั้ง ๔ จำพวก เป็นผู้กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ต่อสู้กับความหอมหวานในความสุขแห่งภพ และบุคคลทั้ง ๔ จำพวก เป็นผู้สถิตอยู่ในผลแล้ว (ได้แก่ โสดาปัตติผล สกิทาคามีผล อนาคามีผล อรหัตตผล) เป็นผู้ยินดีในความสงบ เป็นผู้สงบแล้ว เป็นโยคีที่ยิ่งใหญ่ บุคคลผู้ประเสริฐทั้ง ๘ นี้ ผู้ตั้งงามและฝึกแล้วด้วยศีลสมาธิ ปัญญา อันพระผู้มีพระภาคได้กระทำให้แจ้งแล้วในขณะนี้ อันว่าความนอบน้อมจะมีแต่พระสงฆ์นั้น

बुद्धं नमामि सततं वरपद्मपाणिं

मैत्र्यात्मकं गगनगंजसमन्तभद्रम् ।

यक्षाधिपं परिहितोद्धृतमञ्जुघोषं

विष्कम्भिणं क्षितिगर्भं प्रणमामि भक्त्या ॥ ६ ॥

พุทฺธํ นมามิ สตตํ วรปทฺมปาณิ

ไมตรฺยาตฺมกํ กณนคํจสมนตภทฺรम् ฯ

ยภฺชาधिปํ ปริหิตอฺद्धรฺตมณฺจฺอุฆอฺษํ

วิษฺกมฺภิณํ กฺษิติภฺรฺมํ ปรฺณนมามิ ภกฺตฺยา ฯ ๖ ฯ

ข้าพเจ้าย่อมนอบน้อมเสมอ ๆ ซึ่งพระพุทธเจ้า ผู้มีดอกบัวอันประเสริฐในพระหัตถ์ ผู้มีตนอันประกอบด้วยเมตตา ผู้ประเสริฐโดยรอบประดุจขุมสมบัติในฟากฟ้า ผู้ปกป้องจากยักษ์ทั้งหลาย ผู้มีเสียงอันนิมนวลซึ่งถูกแสดงแล้วและปกคลุมไปทั่ว ข้าพเจ้าขอน้อมประณตพระผู้ไม่หวั่นไหว ผู้เป็นครุฑแห่งโลกด้วยความภักดี

इति संघरत्नस्तोत्रम् ।

อิติ สํภรตฺนสฺโตตรมฺ ฯ

ดั่งนี้คือการสรรเสริญซึ่งดวงแก้วคือพระสงฆ์

गुरुर्बुद्धो गुरुर्धर्मो
गुरुर्वज्रधरः श्रीमान्

गुरुः संघस्तथैव च ।
तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७ ॥

คุรุรพฺพุโธ คุรุรธรมโ
คุรุรวจฺจธรรหะ ศรีมานุ

คุรุระ สัมมสฺสโตเถว จ ฯ
ตสฺไม ศรีคุรเว นมะ ฯ ๗ ๗

คุรุคือพระพุทธ คุรุคือพระธรรม คุรุคือพระสงฆ์เช่นเดียวกันนั้นแล
คุรุคือพระวัชรธรรมผู้ทรงสิริ อันว่าความนอบน้อมจึงมีแต่คุรุนี้ผู้ก่อปรด้วยสิริ

॥ श्रीगुरुरत्नत्रयस्तोत्रं समाप्तम् ॥

ฯ ศรีคุรุรัตนตรยสโตตรัม समाप्तम् ฯ

บทสรรเสริญคุรุและพระรัตนตรัยอันก่อปรด้วยสิริ จบบริบูรณ์แล้ว

แปลโดย มหายานวิดิไนตา (ཐཱཅཉ་མཚོ་པོ་རྒྱལ། – Thegchog Dargye)

ต้นฉบับภาษาสันสกฤต จาก

Pandeya, Janardan Shastri. *Bauddha-Stotra-Samgraha : A Collection of On Hundred Eight Old Buddhist Hymns—First Series*. Motilal Banarsidass, 1994.

รูปภาพจาก <https://www.himalayanart.org/items/93716>

ศรียสตุ อันว่าสิริจึงมี ฯ๑๐